

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Dominica Tertia Adventvs.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

quod suis ipse oculis vidisset, quæ alij nõ nisi in spiritu præuiderant. Atque in hoc laudum præconiorumque eius finem faciemus, & simul hanc æquo prolixiorum concionem terminabimus.

Pædicatione. Soluimus igitur iam difficilem hanc ac sublimem quæstionem, Auditores; ostendimus, Christum verum Messiam esse, Dei filium, ac mundi redemptorem; curnam igitur hæreticarum opinionum turbine quatimur, cur instar arundinis agitamur, denique cur in fide vacillamus? Cui SS. Trinitati, Iesu Christo Ioanni Baptistæ ac cæteris Prophetis non credimus? aut si credimus, cur quæ facienda præceperunt non facimus? quid ita torpescimus, desides & inertes sumus? quid ita tepescimus? quid ita in horas mutamur? Verum si Deum vestrum hoc Natali proximo recipere cupiatis, constantes estote, nolite instar arundinis ad omnem ventum moueri; preciosis vestibus nolite inolescere; delicias & voluptates spernite. Vobis ipsis propheta estote, animæque vestræ aduentum Domini ad iudicium denuntiate.

Mittite, inquam, si peccati vinculis gravati estis, ad Christum duos discipulos, intellectum & voluntatem, & orate, vt surditatem, cæcitatem, aliosq; defectus, quos peccatorum inuexis, auferat, & omnes mortales euangelizetur. Sensus, inquam, vestros, cogitationes, voluntates, & opera, è mundo hoc ex inuia hac solitudine, ad Regem gloriæ, regem inuisibilem & immortalem æstinate; & è mundi huius cauernis, & vitæ carceribus ad cælum, vbi Christus est in gloria Dei Patris, in quo omnis spes nostra terminatur, desideria legate.

Quamobrem miserere nostri mundi Redemptor Christe, Messia ab omnibus expectate, misericordiæ fons & origo, afflictorum solamen, reorum asyllum, miserorum refugium, nosque in gremium benignitatis tuæ excipe. Mundus hic, eheu! tyrannorum more in nos sæuit, & Herodes est nobis; caro autem, noua quædam Herodias: ambo nos persequuntur, captiuos detinent, instar mancipiorum nos habent, salutis nos nostræ amittendæ periculum adire cogunt.

Tom. I. Pars Hyemalis.

Tu autem defendens nos Domine, rerum nostrarum patrocinium suscipe; tu inquam qui tot edis miracula, cæcis visum, surdis auditum, paralyticis membrorum usum, mortuis vitam restituis. Dona; inquam, vitam tot miseris peccatoribus, lumen mentis tot rudibus & in ignorantie tenebris versantibus, auditum tot peruicacibus & surdis, qui nullum consultorem admonitoremque cupiunt admittere, tot etiam per errorum deuia vagantes in rectam semitam reduci, eque inlucente hæreseon via, ad veritatis tramitem compelle. Hæc scilicet Messie venturi signa sunt & characteres, ac certissima vitæ æternæ obtinendæ media, ad quam perducere nos dignetur mirabilium horum opifex Deus, Amen.

DOMINICA TERTIA ADVENTVS.

Partes.

1. *Cognitionem sui esse quam maxime necessariam.*
2. *De legatorum & mirantium ignorantia affectata.*
3. *De ignorantia Magistratus noxia Reipubl ac de vitiis mundi.*
4. *De voce clamantis.*
5. *De modestia Baptista.*
6. *De amore solitudinis, & carnis mortificatione.*

Miserunt Iudæi ab Ierosolymis sacerdotes & Leuitas ad Ioannem, vt interrogarent eum: Tu quis es? &c. Ioan. I.

FIGVRA.

DEVS, cum, immorigero Saule reiecto, 1. Reg. 16. nouum Israël regem dare constituisset, Dauidemque pastorem ad id selegisset, Samuelem in Bethleem ad Isai legauit, vt ex filiis eius vnum in regem vngeret. Propheeta igitur cum in Bethleem venisset, & Eliab filiorum natu maximum, proceræ staturæ virum, genosum, cordatum, regnoque digna præditum forma vidisset, hunc à Domi-

no sceptro destinatum putabat, ac parum abfuit, quin cum in regem Israël vngeret. Sed diuinitus mox inspiratus, longe aliam à Domino prædestinatum cognouit, Dauidem scilicet, qui patris sui gregem in agris eustodiebat. Simile quid in hodierno Evangelio aduertere videor: idem enim Deus, regno Israël iam extincto, cum nouum in Iudæam regem mittere, in Messia habitu, decreuisset, quod ab omni æternitate in Iesum Christum filium destinaret, synagogæ, prophetarum matri illius denominationem commisit; quæ hodie Zachariæ domum vel Iudaici populi, si vultis ingressa, è qua Messiam hunc & regem nasciturum sciebat, in Ioannem Baptistam oculos coniecit, omnium sanctorum natu primum, prophetarum maximum, virum etiam angelicæ puritatis, cœlitus eruditum, zelo verbi Dei accensum, virtutibus decoratū, vitæq; admirabili: quin & legatos eius cognoscendi ergo destinatur. Putat enim hunc, & non alium, Messiam in lege promissum esse, & hoc eum nomine suspicit & veneratur: sed Deus errare eam demonstrauit, cum nõ Ioanni, sed Christo, Dei filio, qualitates has attribui debere, atque hunc, & non Ioannem, vt regem colendum & Messiam adorandum esse ostendit. Præfenti hoc latus concione deducendum est, dum Spiritum nobis paraclitū auxilio, Deiparam sua apud filium intercessione ad futuram confido: quam idcirco omnes angelica salutatione affabimur: *Aue Maria.*

I. *Plur. in a-*
pophis heg.

Lacedæmoniorum rex Paulanias, cum Simonidem philosophum rogasset, vt sibi dignum aliquod dogma, q̄ semper præ oculis haberet, traderet ait vir sapiens: Hominem te esse memento, Domine rex. Innuere volebat nullum esse dogma subrilis, nullumq; sublimius, aut homini ad salutem magis necessarium, q̄ exactam sui ipsius cognitionem.

Hoc cum probe perspectum haberet Philippus Macedo, sciretq; quātum assidua huius rei recordatio vtilitatis, ac præsertim Principibus & regibus afferret; quotidie sibi ab aliquo mortis memoria reficari volebat, & miseræ conditionis suæ admoneri. Mane siquidem thalamum puer ingressus dicebat: Mortem ob oculos habe, rex amplissime,

fragilitatis & originalis vtilitatis tuæ nõ obliuisci, & imprimis memento hominem & mortalem te esse. Eliphaz quoque Themanites, vnus ex amicis Iob, cum aliquod aduersus grauissimum hominum morbum, id est, peccatum, antidotum quæreret, tandem ait: *Visitans speciem tuam non peccabis.* Significare volens, sui ipsius cognitionem, & diligentem naturæ propriæ discussionem, præfentissimū aduersus omnia peccatorum genera antipharicum esse, nihilq; homini vtilius, quam si interdum esse suum examinet, naturam & originem ad trutinam vocet, dari posse. Quod ethnici ipsi etiam non ignorarunt, cum tanti semper Chilonis hanc gnominam fecerint, quam & oraculi loco duxere: *Nosce teipsum.* & Poëta quidam paræphrasticè exposuit dicens:

Nosce se Chilon; Spartanus quemq; iubebat,

Apud ipsos etiam barbaros, imo & Turcas, sui ipsius cognitio magni fieri consuevit. Solenne quippe est Torlacis, qui instar Religiosorum apud eos habentur, quoriscumq; per plateas incedunt, ingentia specula manibus gestare, & obuios quosq; hortari, sicut vt in ijs intueantur, vt vasa in speculo, fragili corporis imagine, fragilis & vilis conditionis suæ recorderentur. Plurimi quoq; eam fecit Religiosus Bern. vt diceret: *Præstat seire teipsum, quam si te neglecto, siderum cursu, vim herbarum, & omnium cœlestium & terrenorum naturarū tenueris.* Estque profecto non exiguum stultitiæ humanæ argumentum, cœlestes influxus, & terræ naturam intelligere, seipsum vero ignorare.

Ante Bernardum Clemens Alexand. sui ipsius cognitionem scientiarum omnium magisteriam, omniumq; disciplinarum esse pulcherrimā ac præcipuam dicere nõ erubuit. Et bene quidem: nam si iuxta Aristotelem, scientiæ dignitas petatur ab obiecto; adeo vt si ipsum nobile vel ignobile sit, ipsa quoq; sublimis vel mechanica sit: homo profecto cum omnium subiectorum primum ac præcipuum sit, imo totus regius, ipsa q̄ sui habet cognitionem, omnium cognitionum prima est, & principè inter omnes locum obtinet.

Hinc non errasse mihi visi sunt veteres, eū sui ipsius exprimere volentes quantū sui ipsius cognitio

Iob. 5.
Sui ipsius
cognitio
peccata
tollit.

Turcæ se-
iplos stu-
dent no-
scere.

In medit-
tionib.

Lib. 3. præ-
dap.

ignoran-
tio

ria noxia est. tio emolumentum, & ignorantia e contra demerenti afferret, sphynx eam specie depinxere; qua nullum tetrius ac monstrosius monstrum natura produxit; quippe quod iuxta Ausonium

Volucris venis, pedibus fera, fronte puella.
quam picturam Alciatus egregio emblemate complexus est:

Embl. 187. Quod monstrum id est sphynx est, cur candida Virginis ora,

Et volucrum pennas, crura leonis habet.?

Sunt quos ingenium leue, sunt quos blanda voluptas,

Sunt & quos faciunt corda superbarudes.

quod ipsum hoc tandem concludit epiphonemate:

Primaque prudentia laurea, nosse virum:

Cordati scilicet atque generosi viri esse se ipsum cognoscere.

Cant. I.

Suggestit hoc ipsum sponsa suae dilectus ille in Canticis, utque se agnosceret auctor fuit: *ignoras te o pulcherrima inter mulieres, egredere, & abi.* quod duplici modo intelligi potest: primo in bonam partem, perinde ac si dixisset: Pulchra es amica mea, atque omnium mulierum decus & ornamentum verum ad perfectionem & decoris tui complementum, voluptatisque meae absolutiorem, velim te, visis auditisque; doribus tuis, non efferris, aut fastum aliquem induere, sed humili tui ipsius cognitione profundam humilitatem praeter te ferre; quam si modo confecta es, mundo paulisper egredere, hominum consortia euita, ac procul a te, imo iuxta te, sublimem hanc Philosophiam inquire. Secundo, in partem deteriorem, quasi contemnentis reiicientisque; sit oratio; perinde ac si dixisset: Etiam si Helenam ac nymphas pulchritudine antecederes, te ipsam tamen nequeas agnoscere amare te, aut singulari affectu prosequi haud possum; quamobrem proripe te procul hinc & abi, indigna quae a me ameris. Atque hinc vobiscum dispicite quam animae noxia sit suae ipsius ignorantia.

Isai. 3.

Inter caetera quae in Ierolymorum excidio ablaturum se comminatur apud Prophetam Dominus, erant & specula: *In die illa, inquit, auferet Dominus ornamentum calceamentorum, & lunulas, & torques, & moni-*

lia, & armillas, & annulos, & gemmas in fronte pendentes, & specula, & sindonis, & speculum porro cognitionis sui insigne est; quod dum se Dominus ablaturum comminatur, quid intendit aliud, quam grauissima se in peccatores castigacione animaduersurum, ablatum scilicet media quibus se ipsos agnoscaut, atque ita ferarum ritu eosdem victuros?

Econtra inter caetera Tabernaculi ornamenta, voluit Deus labrum & anterioris altaris partem e speculis mulierum concinnari. Quod profecto mysterio non vacat, ut scilicet sacerdotes cum ad immolandum accederent, in speculis se ipsos intuentes, intrinsicum quoque animae statum considerarent, itaque sui ipsorum notitiae affluerent.

Et quoniam speculorum mentionem fecimus, cur putatis sapientiam aeternam, speculo potissimum comparari voluisse: *Candor est enim lucis aeterna, & speculum sine macula Dei maiestatis, & imago bonitatis illius.* Ut nos mirum edoceret, vnam & veram sapientiam esse sui ipsius cognitionem, & ex Euangelio hodierno asseri potest, in quo legimus a synagoga ad Ioannem legatos missos, qui interrogarent eum, *Tu quis es?* Quod hodie ex-

Exod. 3.

Ioan. 1.

positurus, primo legationem describam, ac deinde quid Ioannes responderit, aperiam. Principio igitur cum oculos in hanc legationem conicio, firmiter mecum statuo, nullam me vnquam vidisse vel audiuisse, qui cum hac, quacumque ex parte eam intueamur, vel dignitate vel auctoritate comparari queat. Primo enim, qui legati sunt, sacerdotes sunt & Leuitae, cultui diuino mancipari quos omnino Iudaea reuerabatur & colebat. Locus e quo legantur, ipsa Ierolyma est, totius Iudaeae caput & princeps, in qua & summi Pontifices sedem, & reges solium fixerant, in qua templum & locus sacrificij, in qua denique Concilium septuaginta Iudicum, quod Sanedrin appellabant, stabilitum erat: Legantes ipsi Iudaei sunt, a tribu Iuda originem & nomen ducentes: quin & Iudaeorum principes, ad quos praecipue huiusce rei disquisitio spectabat, eo quod ex stirpe Iuda Messias nasciturus esset. Legationis causa & caput hoc est, scire volebant, num Ioannes Messias esset, filius Dei, denique mundi redemptor.

II.
Legatio
hac excu-
titur.

Cur sacer-
dotes mis-
erunt, &
scribas, &
le-
gis Do-
ctores?

Gen. 49.
Dan. 9.

Ioan. 1.

Cur Iudæi
non crederent
Ioannem
Christum
esse &
Messiam.

1.

2.

Luc. 1.

3.

Matth. 11.

4.

Miserunt itaque sacerdotes & Levitas, non autem scribas & Rabinos, eo quod Ioannes non scriberet, sed scederet, filius scilicet summi sacerdotis Zachariae. Ideo sacerdotes mittunt, veluti sanguine & cognatione coniunctos: Religiosos & sacrificios, quia legatio hæc religionem & sacrificia respiciebat, ut quæ de promissorum diuinorum adimpletione, de oraculorum veritate, ac de summi illius sacerdotis in mundum aduentu ageret. Ierosolymis quoque venerunt, quod in illa ciuitate & lex & religionis cultus potissimum vigeret, Messias quoque expectaretur, & tempus aduentus eius iam instare certum esset: defecerat siquidem iam sceptrum de Iuda, ut Genesi prædicitur, & dux de femore eius: hebdomades quoque Danielis iam completæ erant, omnia denique oracula, mysterium hoc inuentum, iam finem acceperant. Audiamus quid dicant: *Tu quis es? Elias es? Propheta es tu?*

Non deerant autem rationes, eaque præcederent gnantes, quibus Iudæi impulsu, crederent Ioannem Messiam esse. Ipsi imprimis natiuitas, quæ variis insignita fuerat miraculis: ut pote, qui è matre sterili & decrepita, & patre sene nullosque liberos expectate natus esset; cuius in cõceptione pater mutus effectus, in circumcissione loquelam recuperauit: quæ omnia præter communem nascendi consuetudinem acciderunt. Deinde nomen, quod gerebat, nouum penitus, & quale nemo in cognatione eius hactenus gesserat. Demique omnia in eo ita eminebant & singularia erant, ut omnes, visis tot prodigijs admirantes, ac velut horoscopum illius intuitu dicerent:

Quis putas puer iste erit? Tertio, vitæ illius ratio: nam ab ipsis cenabulis, & iam inde à quinto ætatis anno vitam plane duxerat admirabilem, tanta in deserto austeritate viuens, quanta ante eum nemo, ac nouo habitus genere vestitus. Escæ eius erant locustæ & mel siluestre: vestis exuntia ac pellis cameli: lectus, antra & cauernæ: eiusque delicia, singultus & lachrymæ: ut de ipso scriptum sit: *neque manducans, neque bibens* Quarto, ipsius baptizandi ratio: ad ripas enim Iordanis obuios baptizabat, quod nullus ante eum Prophetarum, ac ne Moses

quidem facere ausus fuerat. Quin & esca Scriptura, Prophetarumque oraculis discere poterant, Messia tempore Baptismum aquæ in usu futurum: dixerat siquidem Ezechiel: *Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris.* Ezech. 36.

Quin & à patre Christi multa reperire e- Cur Iudæi rat, quibus Iudæi induci possent, quo minus Christum eum ut Messiam suscipere, & Ioanni negariat tuis tantam dignitatem attribueret. Primo, Messiam putabant eum Galilæum, & in Nazareth natum: nam nesciebant eum in Bethleem Iudæi.

1. natum esse, quin & dum ad mortem condemnarent, Nazarenum putauerunt: in titulo namque cruci superpositum scriptum erat: *Iesus Nazarenus.* Ipse quoque doctor legis Nathanael, cum eum Messiam esse cognouisset, statim subintulit admirandus: *A Nazareth aliquid boni esse potest?* quin & Ioannis septimo dixisse scribuntur Iudæi: *Scrutare scripturas, & vide, quia à Galilæa Propheta non surgit.* Secundo, omnes eum ut indoctum, rudem, mechanicum, abiectumque habebant, ideoque ad inuicem dixerunt: *Nonne hic est fabri filius?* Ioannem vero Baptistam honesto loco natum, sacerdotali stirpe progenitum sciebant. Tertio, Christi agendi ratio à ceterorum hominum ratione non differbat, qui nimirum cum peccatoribus & hiberet & manducaret, & familiarè sese omnibus exhiberet, quippe qui nullum adhuc apud homines nomen acquisierat, nève vlla miracula ediderat. Quarto, ipsius conceptio & natiuitas à ceterorum natiuitate & ortu nihil omnino differre videbantur, nullaque continere singularia, nec Messia dignitati respondere. Videte igitur, quantum in iudicando mundus fallatur, quantum in iudicijs cæcutiat, aut potius quanta illius peruersitas sit: sed ad lineam: *Tu quis es?*

2. 3. *Ioan. 1.* O stupor & erassa ignorantia! quis legit vsquam aut vnquam, Messiam Ioannis nomine appellandum, an non in Isaiâ legimus: *Nomen eius Emanuel.* Vbi nam didicistis, matrem eius fore vetulam ac decrepitam? nonne apud eundem Prophetam legere est: *Ecce virgo concipiet & pariet filium.* Vndenam colligunt, Ierosolymis eum nasci debere? an non in Michæa proditum est: *Et in Bethle-*

hem. *Michæ. 5.*

hem non es minima in principibus Iuda. Quis docuit eos, è sacerdotali eum stemmate descendere debere? nusquam hoc credo reperient: at potius pluribus è locis; & præsertim quadragesimo nono Geneleos capite, manifestum fieri potest, è tribu Iuda eum nasciturum, Ioannes deniq; nulla edidit miracula, Messiam verò plurima pattaturū Scripturæ loquuntur: *Tunc aperientur oculi cæcorum, &c.* Magnus igitur horū stupor fuit & hebetudo.

Isai. 35.

III.

Ignorantia
noxia rei-
publ. in
admini-
stratorib.
Sap. 6.

Hic colligere vos velim, qui ad Reipublicæ gubernacula sedetis, & penes quos est regimen prouinciarum, quam noxia sit & damnosa ignorantia, dū in vobis reperitur, qui aliorum debetis salutem inuigilare, qualis in doctoribus & legisperitis ciuitatis Ierosolymitanæ apparuit, dum populo persuadere conantur, Ioannem Messiam esse. quod tamen impium est, & multos secum trahens errores; hinc in Sacris literis Spiritus sanctus loquitur: *Diligite lumen sapientia omnes qui præstis populo.* Innuere volens, eum, qui aliis præest, & Reipub. curam habet, scientia & doctrina excellere præ cæteris oportere.

Plato lib. de rep.

Idcirco Princeps ingenij ac doctrinæ Platonum demum beatas fore resp. aiebat, dum qui eas regerent Philosophiæ incumbere, aut qui eidem incumbunt; earum gubernaculo admouerentur. Et profecto vt summa rerum publicarum felicitas ac beatitudo est, dum à viris sapientibus & rerum cognitione pollentibus reguntur: ita summa earum pernicietas & exitium; dum imperiti, stupidi & bardi ad earum sedent gubernacula: Rectorum quippe ignorantia vniuersi regni statum euertere, & penitus perturbare potest: quod Psalmographus innuit, dicens: *Nesciunt, neque intellexerunt, in tenebris ambulant: mouebuntur omnia fundamenta terra.* Hyperbolica hæc, fateor, locutio est, sed quæ aperte significet ignorantiam & stuporē rerum publicarum gubernacula tenentium; omnia commouere, ipsa quin etiam terræ fundamenta concutere.

Psal. 12.

Venit mihi hic in mentem præclari responsi Diogenis Cynici: hunc cum, Laërtio teste, in mortis articulo versaretur, & ad vitæ extrema peruenisset, amicus quidā solaturus, obsequiaq; sua oblaturus, inuisit. Perspecta

animi benevolentia Diogenes, rogauit, vt eo quo viuum dilexerat, & mortuum affectu prosequeretur, cadaver scilicet terræ mandaret, suiq; vita functi curam gereret, & imprimis, vt contra communem sepeliēdi ritum, primum sepeliret. Quod cum amicus ille admiraretur, Diogenemque insanire putaret, rationem cur secus ac cæteri mortales sepeliri velleret petiit: cum alij supini facie ad cælos conuersa sepeliantur, oculis nimirum eo post mortem directis, quo viuentes spem animumq; direxerant. Diogenes constare sibi sensus & ingenium demonstrans, ait insanire putas solennia me erras: nam maturo adhuc iudicio & sensibus sibi constantibus tecum ago. Hoc autem modo sepeliri cupio, quod sciam miseriam Atheniensium temp. atq; adeo vniuersam Græciam, à bards & stupidis, suoq; indignis officio; administrari: vnde futurum auguror omnia propediem pessum itura, rerumque publ. statum sursum, deorsum euerendum. Atq; vt nauis dum naufragium patitur, inuertitur, fundusq; & carina sursum cælum respiciunt, malo & velis mari immergis: ita quoq; dum misera hæc patriæ nostræ euerfio cōtinget, miserum hocce corpusculum tumulo inclusum, sursum deorsum vertetur, ac tunc oculi, quos pnos modo sepeliri volo, supini erunt, & facie supero: versus conuersa, euidenter apparebit, cæterorum me hominū more sepultum fuisse. Dignum Diogene factum, ac Scripturæ sacræ vsquequaq; respondens: *Mouebuntur fundamenta terræ: quin & egregiū documentum, quo manifestum fiat, quantum ignorantia mali soleat afferre.*

Psal. 81.

Populum suū castigare volens Deus, cæcos se Prophetas & Principes missurum ait: *Quoniam miscuit vobis Dominus spiritum soporū, claudit oculos vestros, prophetas, principes vestros, qui vident visiones, aperiet.* Cæcutire autem; oculisq; destitutū esse, an non euidentis ignorantia lymbolum est? cum vero Dominus Prophetis se & Principibus oculos clausurum cōminatur, insinuat ciuitatibus & regnis, se rectores; qui eorum oculi & lumina sunt, ignorantes; quique nulla rerum cognitione præditi sunt daturum, quo nihil orbis euenire potest funestius ac calamitosius.

Exod. 10.

46

Vna è præcipuis Ægypti plagis fuit caligo, & tenebrarum illa densitas, qua siebat, vt vnus alterum cognoscere non posset. Tenebræ autem, ignorantia hieroglyphicum sunt; nulla autem maior aut deterior regno calamitas potest accidere, quam cæcutientes, inq; tenebris, quoad rerum cognitione palpantes reges & præfectos nancisci: præsertim cum tantus illorum stupor est, vt nec seipfos nec alios ad reip. statum regendum, regnumq; administrandum queant cognoscere. In hac ignorantia versati sunt Iudæorum principes & magistratus, dum populo suadere conantur, creaturam, creatoris: præcursorum, Messia functionem & nomen accepisse: atque ideo Sacerdotes ad eum hodie delegant qui petant: *Tu quis es?*

Ioan. 1.

Omnes cupiunt alios non vero seipfos cognoscere.

Graphice hic impiorum ac scelestorum ingenium descriptum video, qui seipfos conditionemque suam oblit, nunquam dicunt: *Quis sum ego?* sed aliorum vitam curiosius indagantes, interrogant, quoridie, *Tu quis es?* Deplorandum profecto, tantam hominum animis cæcitatem insidere, vt, dum aliorum vitia tam acute peruideant, in propriis defectibus perspiciendis talpa cæciores sint: vt in vicini vitam curiosius inquirent, propriam vero penitus negligant. Et vt oculus, nature ille explorator, omnem in partem circumspiciens, omniaq; explorans, seipsum intueri & explorare non potest: ita impij omnia speculantes rimantesque omnia quidem proximorum acta inquirent & discunt, quid vero in domo propria agatur, cernere nequeunt aut nolunt.

Insignis comparatio.

Et vt qui amplam ac bene instructam, optimamq; sitam loco domum habet, raro in publicum aut foras prodit, quod quidquid alibi videret, domi habeat suæ: qui vero deformes aut angustas ædes incolit, sæpius in forum & compita egreditur, alienasq; ædes audit, quod domi suæ nihil ad gustum sit, omniaq; tædium ac nauseam pariant. Ad eundem modum quicumque conscientiam, domus instar bene ornata & varia virtutum suppellectile instructam habet, in eadem requiem inueniet, raro egreditur, aliorum vitam discusurus: at impius & peccator, cui conscientia loco carceris & eculei est; an-

gustias has pertæsus, foras prorumpit, proximorumque per habitacula officiaque obambulare gessit.

Esse tradit Plutarch. Lamias, quæ domi suæ nihil omnino videre queant, & sua habitacula ingredientibus oculos seponant, refumantes dum in publicum prodeunt. Hoc quidem fabulosum est: hinc tamè moralem huc elicere sensum possumus: reperiri nimirum homines, qui seipfos inspecturi, oculos quodammodo exuant, inque anima propria nihil omnino cernant: sed foras prodeuntes, eosdem refumant, inque aliorum vitii conspicandis acutius videant, quam aut aquila aut serpens Epidaurius. Exemplo sint Iudæi, qui in propriis rebus cæcutientes, mores, agendi rationem, vitamq; alterius inquirere gestiunt, dicentes: *Tu quis es?*

Ioan. 1.

Superba profecto & peregrina interrogandi ratio: sed mundo tamen familiaris: in titulos qui nimirum in nomina potius, titulos & potius qualitates, quam virtutes meritaque inquirat: potius, maiorum imagines & stemmata, auorumque facinora heroica, quam virtutum bonorumque operum testimonia examinet. Peruersam hanc consuetudinem perspectam habebat Moses, cum à Deo ad populi liberationem missus, statim ait: *Si dixerint mibi, quod est nomen eius? quid dicam ei?* Nomen solum interrogat Moses, virtutes potentiaque opera ne nominat quidem: sciebat enim Israëlitas nominum, quam virtutum studiosiores esse.

Exod. 3.

Hinc etiam optimates Saul, vanitati huic assueri, cum Davidis adolesecentis animositate ac robur vidissent, dixerunt: *De qua stirpe est hic adolescens? an nobili natus familia?* An non nisi inuidiæ stimulis concitati hoc petebant: omnibus quippe iam notus erat David, utpote qui in Saulis palatio multo iam tempore egerat: at magis eum virtus ac fortitudo: præsertim Goliathæ cædes, leonis & vrsi prostratio, quam domestica nobilitas, imaginesque maiorum commendabat. Pluris tamen hæc quam illa aulici faciebant.

1. Reg. 13.

Hinc etiam factum est, vt Pharaon non mediocriter, viso patre & fratribus Iosephi, gauisus fuerit. Ægyptij enim, teste Lirano, non æquo

æquo animo Iosephum ferebant, quippe quem è seruitute & carceribus ad regiam propemodum dignitatem euectum cererent: ideoq; imperio illius parere, iussiq; obsequi detrectabant, hominis nimirum noui, peregrini & obscuro loco nati. At mox vt patrem illius ac fratres in Ægypto videre, vnde eum è magnis Patriarchis, Principibus terræ Chanaan originem ducere coniciebant, libentissime ei obsecuti sunt. ipse quoque Pharaõ ingentem animo lætitiã concepit. Eadem hodie inuidia flagrant Iudæi: Christi enim paupertatem humilitatemque perspicientes, Messiaẽ eum nomine indignũ putant, Ioanni prodromo id ipsum potius attribuentes, quem illustri familia progenitum, nobilibusq; ortum parentibus notant: ideoq; petunt: *Tu quis es?*

Perinde ac si dicere voluissent: *Quis es tu, qui à tanto iam tempore pœnitentiã in deserto agis? qui super nuda, fessa & exhausta membra reclinas? qui non nisi suspirando loqueris? qui non nisi eum bestiis agis, & herbis siluestribus victitas? supra communem rerum ordinem oportet, nec vox solum hominem sonat: quam obrem necesse est, te vel Christum, vel Eliã, aut vnum è veteribus Prophetis esse. Israëlitæ cum manna cœlos emisisse cernerent, admirantes dixerunt: *Man hu? quid hoc est?* quis simile vidit vquam? Idem omnino Iudæi, viso Ioanne in deserto Palæstinæ, dicere satagunt: *Tu quis es?* Monstrum ac portentum es sanctitatis, Iudææ nostræ gloria, hominum stupor, ac totius mundi miraculum, adeo vt Messiaẽ nomine dignus censearis: *Tu quis es?**

Interrogatus olim Diogenes, quam inter omnes belluas viderentur esse crudelissimæ: respondit, adulatores & detractores: hos ipsos autem hodie ad Prophetam nostrum video accedere, eumque inuadere, adulatio quippe Messiaẽ dignitatem illi offert, cum omnibus qui eandem sequebantur titulis: quam cum ille totis à se viribus repulisset, alia longe ferocior & crudelior eundem aggreditur, Pharisaorum scilicet mormuratio & maledicentia, dicentium:

Quid ergo baptizas, si tu non es Christus, neque Elias, neq; Propheta? Nouus profecto Daniel

Ioãnes est in mediũ ferarũ & animalium cõiectus, audite vt rugiat, & fremat: *Tu quis es?*

Notate hic imposturam & fucum Rabinorum ac synagogæ principum, qui Dei filij fallax est. ac Messiaẽ honorem fingunt, in Zachariæ filium congerunt. Ad imitationem scil. mundi huius, qui multa quidẽ promittit (quamuis à parte rei nihil subit, nihil autem largiri potest, quod non aliis prius eripiat, ac vt quodammodo per nefas extorqueat: in quo Samsonem imitatur, qui triginta sociis vestes pollicitus, easque exsoluere non valens, hoc artificio & technis vsus est, triginta nimirum Philisthæos obruncans, eos vestibus spoliãuit, quas deinde sociis ænigma soluentibus, tradidit: ita & mundus: hos enim denudat, vt illos vestiat, diuites exspoliãns, pauperes sublimat & locupletat, honoremque aliis eripiens, aliis plena manu offert. In hunc modum Pharisaĩ honorem Christo debitum Ioanni deserunt, & aiunt: *Tu quis es?*

Ampla mysteriorum his in verbis seges delitescit. Apparet namq; in primis pontificum & sacerdotum inuidia, dum ægre ferunt Ioanni Christum prælatum, maioreque honore affici. Secundo ipsa ambitio & honorum sitis, qua Iudæi grauius laborantes, indignum existimant, Christum, exterius vilem & abiectum, Messiaẽ honore & dignitate ab omnibus coli, & vt Deum suspici. Tertio, populi huius infania, qui non nisi nouitates confectetur, omnemque varietatem ac mutationem diligit: nolunt Christum vt Messiam agnoscere, quod in verbis blandus & benignus esset, inq; vitæ ratione temperatus: at Ioannem vt talem agnoscut, qui in desertis clamabat, vitamque rigidam ducebat. Vulgus igitur inconstans ac mobile est, omniq; vento circumagitur.

Tu quis es? Hic cursum sistite q rebus spiritalibus incumbitis: hæc quaeso, contemplanđo accuratius disquirite: dispicite, inquam, quanti Ioannem Christus fecerit, eũ tam validis eũ tentationũ ictibus exponat, dum vt Messias à Iudæis haberetur, quẽ etiam Deum esse oportebat. Notate quin etiam versutiã Satanę & astum, vt nimirum personas digniores semper aggrediat & oppugnet.

Ioan. 1.
Iudæi Ioannis sanctitatem admirantur.

Exod. 16.

Ioan. 1.
Adulatio & detractio mala belluæ.

Ioan. 1.
D. n. 14.
Ioan. 1.

Ioan. 1.
Infinita hic mysteria latent.

1.

2.

3.

Ioan. 1.

Gen. 3.
Matth. 4.
Ioan. 5.
pugnet. An non Adamum quoad diuinitatem tentauit, dicens: *Eritis sicut dii*? Christo omnia mundi regna in deserto monstrauit? & hodie Ioannes Messie dignitate, ut superbiat, efficere conatur: *Tu quis es?*

1. Reg. 10.
Exod. 10.
Isai. 1.
Psal. 143.
p. 107. 32.
Cum Israëlita à Propheta Samuele regem postulassent, qui eos in pace regeret, ac bellum multibus tueretur, & qui pugnantes duceret ac præcederet: eadem uoluntati eorum morem gerens, Saulem capite & ceruicibus altis inter omnes prominētem, eis in regem uinxit. qui licet forma digna imperio esset & cōspicius, fuere tamen filij Belial, detractores & maledici qui conspiratione inita inter se dixere: *Nū saluare nos poteris iste?* & despexere eum uelut uanum de truiuo, ac regia dignitate indignum, atq; alium, si quidem potuissent, in regem adoptassent. Id ipsum hodie in Euangelio nostro contingere uideo. Is ipse namq; populus sapius à Deo, (cuius Samuel figura erat) regē postulauit, & per Prophetas enixissime regem illum desideratum eunctis gētibus, Christum, inquam, ac Messiam exoptauit: quem temporaliter regnum adire, ac populo præesse, eumq; ab omnibus gentibus defendere debere sperabant, quod tamen spiritualiter abunde præstitit. Plures siquidem Prophetæ hunc à Deo regem contenderunt, ut in primis Moyses, *Domine, mitte quem missurus es*: & post illum Isaias: *Mitte agnum Domini Dominatorem terra*: & Dauid quoque non minus, *Domine inclina caelos & descende*: alique innumeri auctoritate & sanctitate conspicui. Quorum omnium precibus ac votis Deus annuens, regem quem tantopere desiderabant, illis destinauit Iesum Christum: qui in mundi huius medio constitutus, non secus ac Saul, eminebat, caput super omnes omnino homines effrens, atq; uniuersos dignitate transcendens. Nam etsi in quantum homo, à cæteris mortalium non differret (licet à peccato penitus liber foret & immunis) tamen in quantum Deus, omnes superabat, & cæteris eminebat sublimior. Quo alludens in epistola Apost. ait: *caput autem in Christi Deus*. Quod autem Sauli in regem electo accidit, id ipsum & Christo contingere hodie uidemus: filij enim Belial, impij ac maleuoli eum despici-

unt ac vilipendunt, fabri filium nuncupantes, qui in principe dæmoniorum eijciat dæmonia, qui que eos regere ac defendere à periculis nequeat. Ideo eum ut caput & principem agnoscere nolentes, Ioannem Baptistam ad eum, eumq; utrum regnum capessere uelit interrogant, illiusque sententiam emungere conati aiunt, *Tu quis es?* Hæc scilicet summa ac medulla legationis huius est: iam uero uidentium restat, quid legatis Ioannis responderit.

IV.
Ioan. 1.
Ioannis responsum.
Cum sacerdotes hi ac Leuitæ, à synagoga principibus destinati, legationem ac cætera quæ in mandatis habebant exposuissent: his Ioannes uerbis respondit: *Quisnam ipse sum* neminem uestrum latere existimo: qua domo natus, qua stirpe progenitus omnes nouistis: Zacharias mihi pater est, mater autem Elisabeth, qui in medio uestrum in montanis Iudææ commorantur, & inter cognitionis meæ primos numerantur. Scitis adhuc, quo tempore urbe egressus sum, mundo ualedicens, quo in desertum hoc quieris & contemplationis ergo secederem, corpusq; hoc affligerem. atque si hanc me uiræ rationem hæcenus seruasse uidistis, in rupibus concionando, uiam cælum uersus demonstrando, ac populi delicta corripiendo, Neminem etiam fugit, de tribu Leui me esse, & de progenie Aaron, ad quam summum Pontificium diuino iure spectat; Cur autem hodie me adieritis peritum, quisnam sim, penitus ignoro: ramen ut libere respōdeam, uosque suspensos ab omni dubitatione liberem, dico me nec Messiam, nec Moysen, nec Eliam, nec aliquem è Prophetis esse; at ego uox clamantis in deserto. Perinde ac si dicere uoluisset: Scire à me uultis, utrum ille Elias sim, de quo in antiquis Regum aualibus: aut magnus ille Prophetes, cuius meminit liber Deuteron. sapius quippe in sacris literis, utrumq; hunc ante finem sæculorum in mundum uenturum legistis. at non cogitatis, alium adhuc in iisdem literis promitti, idque circa tempora aduentus Messie: de hoc locutus est Isaias, cum ait: *Vox clamantis in deserto, parate uiam Domini*: de me autem ibi Propheta, & non de alio, locutus est.

Est forsitan uox illa, cuius Psaltes meminit,

Pfal. 28. nit, *Vox Domini super aquas multas*: eo quod Ioannes nō procul à Iordanis ripa concionaretur, magnaue flumina eius prædicationibus affluerent. Vox illa in virtute & magnificentia, quæ per desertum roborat, milites sono suo percellit, & Herodi metum incutit: *Vox præparantis cervus*, peccatores ad vitam melioris semitam remocat: & *reuelabit condensa*, qui nimirum filium Dei, sub humanitatis nostræ tegmine latitantem, digito monstravit suo dicens: *Ecce agnus Dei.*

Ioan. 1. Ad hanc vocem sistite cursus Philosophi, vestraque; huc proferte axiomata, & videte, num iuxta scitū vestrum, *Voces sunt signa conceptuum*. Christus cum verbum sit, ac Patris æterni imago & conceptus, Ioannes vere se vocem appellare queat, cum signum sit missus, ut Christum mundo annuntiaret ac designaret. At signum est, quod non nisi vox est, & vox quæ non nisi signum: significans namque loquitur, & loquens significat, utque significet & loquatur, exclamat: atque; ut vox conceptuum interpret est, voluntatis index, intentioni: que nostræ designatrix, ita Ioannes omnium diuinorum conceptuum voluntatumque; interpret erat, atque hoc ut demonstraret aperte testatur: *Ego vox clamantis in deserto.*

Matth. 16. Vox penitus admirabilis, & cui similis Ioannis nulla unquam exstitit: nam si illa Petri vox diuina & instar oraculi habita fuit, dum ait: *Tu es Christus filius Dei viui*: præ raucedine tamen defecit, quando Dominum suum in amara passionis nocte ter negavit: *Non novi hominem*. At Ioannes semper vox est, nec unquam clamare desit, aut raucedinem passus est: quam & Herodes, licet gladio resectam, audire sibi tamen visus est, dum ait: *Quem ego dec. I. cui Ioannem, ipse surrexit à mortuis & virtutes operantur in eo*. Vox, inquam, quæ vitam per omnia respondebat, si enim vox in deserto clamabat, vita quoque in deserto erat, inque deserto pœnitentiam agebat: & utrumque verbis illis continetur: *Vox clamantis in deserto.*

Matth. 26. Vox quæ præ metu non conticescit, quæ minas non metuit, supplicis non tenetur: inquam, de qua nunquam dici poterit, quod de peruersis rectoribus ait Isaias: *Canes muti, non valentes latrare*. Væ autem vobis canes perfidi, imo canum romine indigni, qui ob frustum panis, furi aditum datis, omniaque diripi sinitis. Væ tibi infelix Concionator, qui sub specie boni, & spe lucelli alicuius temporalis, obmutescis, peccantibusque conuiues, quos castigare è contra deberes & corripere. At horum de numero non est Ioannes, semper vox est, & nunquam clamare desinit, Messia dignitas cum ei offertur, vox est, & clamat: *Non sum ego Christus*. Quando in solitudine commoratur, audiamus ut exclamet: *Facite fructus dignos pœnitentia*. Cum in carcerem conicitur, coram regibus clamat: *Non licet tibi habere uxorem fratris tui*. *Marc. 6.* O vocem admirabilem & constantem!

Matth. 3. *Ægyptii*, ut sapientem aliquem & cordatum virum exprimerent, hominem manus hieroglyphicorum admouentem pingebant: veræ sapientia signum esse docentes, ore proloqui, & manibus operari. verum hoc si quis nostro unquam Ioanne sapientior exstitit, cuius manus nunquam cessarunt, semper aliquid ad Dei laudem & gloriam operatæ sunt, vox quoque nunquam clamare desit: *Parate viam Domini, pœnitentiam agite, rectas facite semitas Dei nostri*: hodie quoque in solitudine vociferantem audio: *Ego vox clamantis in deserto.*

Ioan. 1. In Canticis legi: *Collum tuum sicut turris eburnea*, quod Ioani nostro optime quadrat. Colli autem proprium est, verba transmittere, ut vox eadem efferat, capitique membra inferiora coniungere. Ioannes autem vere eburnæ fuit, qui Verbum æternum & collum muncollatus. do reuelavit, quique homines, qui membra sunt Ecclesiæ, Christo qui caput est coniungere studuit. Et quoniam tentationes demoniacæ collum hoc impetere hodie debebant, permisit Deus, ut ipsum instar turris aduersus omnes inferorum machinas inexpugnabile & inuincibile foret: & quoniam cum Messia honorem sitire in primis oportebat, sponsique Ecclesiæ gloriam promouere, turri eburnæ comparatur, idque non sine mysterio. Ebur enim elephantis dens est, qui inter omnia animalia maximus honoris vindex habetur, adeo ut nulla patiatur adulteria, an non hoc est figuræ adaptare? ecce vero & alias.

Isai. 40. *Tom 1. Pars Hy: malis,*

Isai. 56.

Matth. 3. *Ioan. 1.* *Marc. 6.*

Matth. 3. *Ioan. 1.* *Can. 7.*

G *Tri*

Os. 4. Tria olim per Prophetam mundo deesse conquestus est Deus, veritatem scilicet misericordiam, ac cognitionem Dei; verba autem hæc sunt: *Non est veritas, non est misericordia, non est scientia Dei in terra.* Tria autem hæc vox illa sancta in desertis exclamans edocet, idque ratione quadam admirabili, & propemodum diuina. Veritatem quidem, dum dicitur: *confessus est, & non negauit, quia non sum ego Christus.* Cognitionem vero Dei, dum Messiam demonstrat, & Verbum Dei apud nos habitans, dicendo: *Medicus vestrum stetit, quem vos nescitis.* Denique misericordiam, quando benignitatem spirans & cõpatione motus, de animarum perdendarum salute sollicitus, pœnitentiam prædicat, atque in hanc rem aperte profiteretur: *Ego vox clamantis in deserto.* Id est, Christi Iesu, qui etiã concionando docendoq; exclamauit, vt ait Lucas: *Hac dicens clamabat,* significare autẽ voluisse Ioannes videretur, Christus & ego idem docemus, vox eius & mea vnum sunt. Vnde boni doctoris prædicatorisq; officium esse apparere eundem quem Christus finem respicere, eadem loqui voce, & eandem vitam ducere. Ideo Cyrillus, vt è Græcorum Patrum catena manifestum redditur, quæstionem instituit, cur Deus, cum septuaginta seniores Moisi successores institueret, dixerit: *Auferam de spiritu tuo, & tradam illis?* & responderet, non nisi summa id prudentia factũ, & Deum consulto spiritum Moisi septuaginta illis senioribus distribuisse, vt hinc populo euident fieret, idem omnino cum Mose eisdem proloqui, & ab eodem omnes spiritu impelli ac dirigi simulque vnumquemq; nostrum admoneret, a spiritu singulari ne se duci sineret, quo nihil Ecclesiæ nostræ accidere potest calamitosus.

Omnia illa animalia, de quib. initio Ezechielis legitur, leo, vitulus, aquila, & homo, variæque rotæ inter se connectæ ab eodem spiritu mouebantur: *Quocumque ibat spiritus, illuc eunte spiritu & rota pariter eleuabantur sequentes eum, &c.* Vt hinc scilicet manifestum fieret, in Ecclesiæ corpore, sub quo tot tamq; varia nominum genera continentur, quorum alij instar auium subtiles, alij instar vitulorum & iumentorum stupidi ac bardi,

alij instar leonum feroces & truculenti, alij deniq; instar hominum benigni & affabiles sunt: adhæc vbi tot rotæ & orbis, tot repugnantes voluntates, tam variæ intentiones, tam discrepantes humores; omnia tamen hæc ad spiritus vnius motum, iuxta vnius fidei directionem vniusq; religionis præscriptum impelli & dirigi. Ad hoc Philippens. hortabatur Paulus ad vniõnem scilicet spiritus, ad voluntatum conspirationem: *si qua societas spiritus, si qua vniõnis, & misericordie, impleta.* Charitatis gaudium meum, vt idem sapienter, eandem fidem habentes, vniõnem ipsam sapientes, &c. Hoc delibus autem spiritu impellebatur Ioannes noster, necessarium nullam in animo imaginationem, cogitationem, voluntatemque, nullum in ore verbum haberet, quam quod Deus & cogitaret, & veller, & loqueretur. Vnde de se locutus ait: *Ego vox clamantis.*

Hebraicam hic phrasim notate, ac modũ loquendi Rabinis vsitatũ: *ego vox clamantis,* id est, *ego vox clamans,* qualis est, terra promissionis. pro, *promissa.* Locutionis autẽ sensus hic est: *Quid agitis Iudæi? quid hac me oratione cõpellatis; cur hæc mihi encomia desertis? Videtis me in deserto, in solitudine, in loco horrido & inamœno prædicantem, & ecce ad delicias me reuocare, atq; ad vitam molliorem traducere me satagitis: purpura, coccinũ, trabea, ipsos honores comitari solent, & iis velut indiuiduus comes adhærescere; me tamẽ dura cameli pelle, velut siluestrem & eremicolã amictum aut potius cooperũ cernitis. Solent principes & reges longo seruorũ & domesticorum agmine itipari; equidem instar anachoretæ. solitudinis amans, nullos præter cautes, petras, & feras socio. habeo. Palatia regum musica & symphonia perstrepunt, pretiosis ferculis mensæ eorum instructæ sunt; ipse vero antra & spelunca ferarum incolens, noctes & dies in oratione transgens, & assidue lugens ac gemens, locustis & radicebus herbarum victus, ac frigida mihi potus est. Quid igitur hanc mihi dignitatẽ offertis, cur regẽ me declaratis, qui omnes honores odi & detestor; quiq; iã inde ab adolescentia inedia corpus macerare, eãq; deliciarũ loco habere didici. Quãobrem hinc vos præcipite, domũ reuertimini, nihil.*

Ioan. 1.

Ioan. 1.

Luc. 3.

Cyrill. in Græca. Ezech. 1.

Ezech. 1.

Ioan. 1.

Hebraicam hic phrasim notate, ac modũ loquendi Rabinis vsitatũ: *ego vox clamantis,* id est, *ego vox clamans,* qualis est, terra promissionis. pro, *promissa.* Locutionis autẽ sensus hic est: *Quid agitis Iudæi? quid hac me oratione cõpellatis; cur hæc mihi encomia desertis? Videtis me in deserto, in solitudine, in loco horrido & inamœno prædicantem, & ecce ad delicias me reuocare, atq; ad vitam molliorem traducere me satagitis: purpura, coccinũ, trabea, ipsos honores comitari solent, & iis velut indiuiduus comes adhærescere; me tamẽ dura cameli pelle, velut siluestrem & eremicolã amictum aut potius cooperũ cernitis. Solent principes & reges longo seruorũ & domesticorum agmine itipari; equidem instar anachoretæ. solitudinis amans, nullos præter cautes, petras, & feras socio. habeo. Palatia regum musica & symphonia perstrepunt, pretiosis ferculis mensæ eorum instructæ sunt; ipse vero antra & spelunca ferarum incolens, noctes & dies in oratione transgens, & assidue lugens ac gemens, locustis & radicebus herbarum victus, ac frigida mihi potus est. Quid igitur hanc mihi dignitatẽ offertis, cur regẽ me declaratis, qui omnes honores odi & detestor; quiq; iã inde ab adolescentia inedia corpus macerare, eãq; deliciarũ loco habere didici. Quãobrem hinc vos præcipite, domũ reuertimini, nihil.*

Ioan. 1. nihil. n. sum aliud q̄ *vox clamantis in deserto.*
 Veri concionatoris munus. Duobus verbis duos quoq; includit sententiam; primo ait sese vocē esse, sed vocem clamantem: deinde non in suggestu aliquo aut cathedra, sed in deserto, vt veri concionatoris in magna aliqua ciuitate concionantis munus & partes designaret. Hoc porro ei

Isai. 40. consilium suggerit *Isaias: Super montem, inquit, excelsum ascende, tu qui euangelizas Sion, Et exalta in fortitudine vocem tuam qui euangelizas Ierusalem.* Dicere Propheta voluit: Tu qui Ierosolymis euangelizas, noli cogitare in Bethania, vel Emaus aut aliis opidulis te versari, sed in vasta te quadam ciuitate, vitis & abominationibus refertissima agere. Ideoque locum capace & spatiosum tibi deligendum, & loco cathedrę petram aliquam aut montem confendendum, & indē magna voce clamandum, vt omnes te peccatores s. clerum lethargo oppressi exaudire queant. Ait, *clama*, id est, vociferare, insurge, peccata audacter coargue, delinquentes libere castiga; noli blandiri: noli auribus eorum benedicendo, & eloquentia pomposa fucataque inferuire.

Fab. Paulus in Heb. lib. 1. c. 3. *Mocra* viro disertissimo monumentum veteres posuere, cui sirenem arietem insidentem, & lyram manu tenentem imposuere. Innuere volebant, aut potius tacite eam sigillare, eloquentiam illius, quę per arietem designatur, eneruatam ac fœmineam fuisse nihilq; vile aut masculinum cōtinuisse. Et quoniam arietis ipsum signum Oratorum & Poëtarum voci salutare dicebatur & propitiū, hinc Mercurio eloquentię præsidii sacer erat: sirenes autem, monstra illa marina, quę forma & venustate conspicuę erant, & lyras manu gestabāt, homines in animalia transformabant, & peilaci suo cantu eosdem in breuia & vada, in quibus naufragium patiebantur, impellebāt. Cum autem hoc ei post obitum monumentum ponerent, designabant, dicendi illū arte & numerosa eloquentia, in bruta homines cōuertisse; cum boni ē contra oratoris sit, ferinos hominum mores in humanos & ciuiles traducere: & miseros in syrtes & voragines abripuisse, quum alias scopulis illisos, & mari vitiorū immerfos educere oportuisset. Caueat igitur sibi

Christianus Ecclesiastes, ne fœmineū hunc oratorem imitetur, sed stentorea voce exclamet, animalia, peccatores inquam, in veros homines conuertat, vt ad rationis præscriptum vitam instituunt, ne muficos moduletur numeros, auditores comptula, venustaq; oratione, verbis fucatis & pigmentatis, coloribusq; ascitiis delectando, sed in sacratissimo Aduentus tempore non nisi de lachrymis, ieiuniis, eleemosynis, precibus loquatur, pœnitentięq; singulis periodis commendat, ad imitationem scilicet Ioannis in deserto clamantis.

Clamate vos etiā Ecclesiastę, & ab omni Adulari assentatione abstinere: quam in Demosthene, oratorum sui temporis principe, reprehendit olim *momus* ille Cynicus, hic cum in caupona cœnaret, Demosthenem forte prætereuntem vidit, quem cum ad cœnulam inuitasset, & ille excusare cœpisset, ait *Diogenes!* Putasne hoc tibi dedecori fore, si cauponam mecum lubeas, cum nulla prætereat dies, quin dominus tuus eandem non ingrediatur? per dominum autem Athenienses denotabat, quorum auribus inferuire, quorum voluntati morem gerere Demosthenes, cum ad eos verba faceret, adulando, assentando, & nō secus ac seruus domino, ad illius nutum directionemq; verba factaque componendo soleret. Hoc perpendant oratores Euangelici, & cogitent se dū veritatem non sincere denuntiant, aduersus peccatores non inclamant, auditoribus placere gestiunt, omnibusq; satisfacere conuendo adulandoq; conantur, populi se seruos & mancipia efficiere, ac veros poplicolas posse nominari. At non erat horum de numero Ioannes noster, qui aduersus peccatores clamare non cessabat: *Ego vox clamantis.* *Ioan. 1.*

Bene, *clamantis*: clamandū siquidem est, Ad annūdū pœnitentia annuntiat, atq; instar buccinę & tubę vox exaltanda; hinc in *Isaia* le-pœnitentimus: *Quasi tuba exalta vocem tuam.* Nam tiam clauit tuba militū animos in plium accendere, mandum & sanguinis fundendi orexin excitare conest. *Isai. 58.* sueuit; ita & cōcionator aduersus delinquentes & impios debet insurgere, eosdē adhortari, vt aduersus mundū arma induant: sanguinis etiā sicim in eorū animis excitare, vt carnem

Cōcionator Christianus pœnitentiam suadeat.

Ælian. lib. 9. Var. cap. 19.

carnem expugnent, iugulent; diabolos denique superent & eneruent. ita autem faciebant Apostoli, qui in prædicationibus in tantum vocem sustollebant, ut omnes eos, ut ebrios & musto madentes intuerentur, ita quippe in Actis eorum scriptum legitur: *Quin & Christum omnium concionatorum principem Euangelista in tantum clamasse ait, ut sui eum insanum & mente caprum putarent: Et cum audissent sui, extierunt tenere eum, dicebant enim: Quoniam in furrem versus est.* Et profecto mundus eos concionatores fatuos & amentes putat, qui aduersus peccata insurgunt: conuiuentes autem & palpones suspicit & demiratur.

Act. 2.

Marc. 3.

Exod. 20.

Cum Angelus ille à Deo missus in monte Sinai cum Mose ageret, fulminaq; & fragores circumsecus streperent, populus palpitations & tremens audire vocem eius noluit, sed ait: *Loquere tu nobis Moyses, non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur.* Hodierna die idipsum per familiare est, nemo enim concionatores honoris diuini zelo accensos, angelos illos Dei altissimi, si fulminent & tonent in delinquentes, & peccantes coarguant, audire sustinet; adulatores verò, blandientes, in vitia conuiuentes, seiplos venditantes iactantesque, suspiciunt omnes & admirantur. atq; hæc sunt tempora, de quibus Apostolus agit ad Timotheum, scribens:

2. Tim. 4.

Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros, prurientes auribus, & à veritate quidem auditum auerterunt, ad fabulas autem conuertentur. O mundum insensatum ac stolidum: ò nugiuendulos & agyrtas, sique venditores! quin Ioannem invitamini, vocem illam clamantem in deserto?

Ioannes non nisi negando respondet.

Noui iterum hic conceptus exserunt. non nisi vocem se esse Ioannes dicit, quæ nihil præter merum est accidens, incorporea, ut quæ prolata statim euanescat, ac non nisi negando respondet, ut hinc discamus, & gloriam mundi huius contemnere; & omnes dignitates etiam oblatas repudiare, ne hilum facere. Atque hoc viri perfecti est, & hominis vere Christiani; quod qui fecerit, mirabilis ac propemodum diuinus dicendus est. Quamuis hoc nec angeli facere, nec Adam

intelligere poterit. In quem sensum scribit Augustinus, multos quidem Philosophos Tom. 5. ad veteres, virtutis amore incensos fuisse, eamque sectatos, sed auram popularem sectando hoc vnum spectasse, ut ab alijs velut diuini & absoluti suspicerentur. Atq; id eo pi- Virtutis ctor quidam optime mores eorum visus est embiema. expressisse, quando honorem virginico schemate depinxit, ad cuius pedes virtutes omnes velut captivæ iacebant honori velut Dominæ obsequentes, vanæq; gloriæ mancipia. Innuere scilicet voluit, stolidos illos philosophos virtutem quidem dilexisse, sed honoris & gloriæ studio inductos. Hinc etiam Alciatus, virtutem lachrymabundam ac passis capillis deformem Aiæ sepulchro inhærentem depinxit, quod Vlysses clypeum & arma Achillis, Aiæ ob virtutem debitam, dolo sepulchro abstulisset, & ita lugubrem naniam orditur:

Aiæ tumulum lacrymis ego proluo, virtus.

Ut lacrymas hæc & expostulatione virtutis proposito adaptem meo, ait virtutes clypeos & arma Dei esse, quibus nos tuetur, iustos efficit, & conseruat; qui non parum commouetur, si tu, ò superbe, velut alter Vlysses debitum illi honorem & gloriæ eripias, tibi; velut propria ascribas, & ita armis te Aiæ velut tuis ostentes; atq; hoc est, quod virtus deplorat, hoc est quod deflet, ob hoc Deus irascitur quod cum Ioannes exploratum haberet, se demittit & humiliat, & honorem exosus mundi; vanitatem pertæsus, de seipso testatur: *Ego vox clamantis in deserto.* Ioan. 1.

O humilitas admirabilis & maxime suscipienda! Quem cæli & terra stupet, quem orbis vniuersi machina demiratur, nihili sese facit, suaq; merita despicit, aut tãti quanti fortasse deberet, non facit. Quem Augustinus omnium hominum sanctissimum, Angelorum socium, tubam cælestem, Iesu Christi prodromum, saluatoris signiferum, filij Dei nuntium, peccatorum remissionem, Iudæorum flagellum, parentum gaudium, stirpis suæ decus, mundi speculum, mortis aculeum, vitæ ianuam, amicam sponsi, omnipotentis affinem nuncupat; sese demittit ac deiecit, nudamque se vocem esse denuntiat: *Ego vox clamantis in deserto.* Ioan. 1.

O para-

O paradoxa! ô miracula! quem Andreas Ierolymitanus deserti ciuem, vniuersi generis humani actorem, sponsi paranympum, matrimonij cœlestis pararium, magni regis præconem, veritatis præcursores, primus cœli administratorem, legis silentium, gratiæ interpretem, prophetiarum colophonem, oraculorum finem, pœnitentiæ ianuam, virginitatis auctore dicit; seipsum humiliat; honoresque suos imminuens aliud se esse negat quam vocem clamantis in deserto.

Quem Petrus Chrysologus magnis laudibus effert, quem scholam virtutis, magistrum vitæ, sanctitatis normam, iustitiæ regulam, virginitatis speculum, disciplinam fidei, castitatis exemplum, viam pœnitentiæ, atque hominum Phœnicem appellat, imo quem Eusebius Emissenus, Iob, Eliæ, Moysi parem facit, ille humilitatis iter consecratis, omnes honores subterfugit, ac non nisi vocem se esse profertur.

Duo in Vereri Testamento de Ioanne Baptista oracula data erant; Malachias siquidem Angelum illum appellauerat, *Ecce ego mitto Angelum meum, & præparabit viam ante faciem meam, &c.* Isaias autem vocem, *Ego vox clamantis.* Vox igitur & Angelus cum esset, & vtrumque iure titulum assumere posset; tanta illius humilitas atque animi demissio fuit, vt interrogatus quisnam esset, præstantiori titulo relicto, viliorem assumpserit, quæ merito dicere de se potuisset, ego sum angelus Domini, legatus cœlestis, filij Dei nuntius, Verbi æterni interpres, Messia præcursor, ait: *Ego v. x. l. man. is in deserto.*

Ioannes quoque Patriarcha, totius Ægypti Dominus & Seruator, fratres Ægyptum ingressos præmonuit, quomodo regi interroganti responderent; sublimes scilicet titulos & antiquum stemma voluit eos reticere, & humilitatem potius prodere conditionis, vt nimirum se ouium pastores dicerent: O rem miram! Ecce qui libere dicere poterant, sumus de progenie Abraham, Patriarcharum posterum, de domo Israël, hæredes Iacob fratres vindicis & vicarij totius Ægypti, ac magni Loth nepotes, qui solus ab excidio Sodomitico immunis exstitit; à fratre

præmonentur, vt præteritis honorum titulis, quum se pastores dicerent. Discamus hinc honores contemnere, titulis non insolescere, & humilitatem omnibus in rebus ostendere, ad summam licet dignitatē euecti, ac nunquam sortis nostræ limites excedere.

Iacob cum in Esau fratrem, quadringentis equitibus stipatum incidisset, & ille diceret: *Gradium est simul;* respondit Iacob: *Nosti domine mi, quod paruulos habeam teneros, & oves & boues facias mecum, præcedat dominus meus ante seruum tuum, & ego sequar paulatim vestigia eius:* pastor scilicet militis vestigia sequi non volebat. Denotat autem mysterium, eum qui mediocri fortis & tenuis conditionis est, magnis se nequaquam conferre, at intra fortis se limites continere debere. Apertum in Ioanne Baptista exemplum habemus, qui Messia collatus, & eidem, cui ille, bilanci impositus, intra humilitatis sese stadium continet, stemmatum auitorum ambages non ingreditur, sed forte contentus sua non nisi vocem se esse in deserto clamantem profertur.

Hic erubescere superbe & gloriose, hic humilitatem discere, qui te ipsum iactas & ostentat, qui ab omnibus adorari vis & coli Angelus ille, qui Ioanni in Apocal. apparebat, humilitatem docuit, quando Ioanne ad pedes eius procidente ait: *vide ne feceris, conseruus tuus sum.* Deo non secus ac tu subditus & obediens. Angeli ecce, spiritus illi ætherei, substantiæ illæ corporis expertes, intelligentiæ cœlestes, creaturæ à peccato immunes, honores subterfugunt, seruos se profitentur, hominibus sese conferunt, humilitatem consecrantur, & homo qui merè nihil est, mortis præda, miseriarum theatrum, putredinis saccus, fortunæ ludibrium, calamitatum scopus, vitiorum congeries, vermium expectatio, ac totius vniuersi propudium & reiectio insolescit, typho superbiæ inflatur, & turgescit, & quia opulentus & potens est, adorari vult, & ab omnibus coli.

Apostolorum princeps Petrus, ac totius S. Petrus Ecclesiæ caput, cum Cornelium centurionem in genua coram se prouolutū cerneret, adoratum sibi diuinum exhibere volentem, ait: *Surge, & ego ipse homo sum,* soli autem Deo is

Gen 33. Fortuna sua & fortis limites egredi nō oportet.

Angeli humilitatem congelantur, & homines superbiam.

Apoc. 19.

non vult adorari. A Hor. 10.

Matth. 3.

Isai. 40.

Ioan. 1.

Gen. 46.

honor & adoratio debetur. Insigne profecto humilitatis exemplum, ac principe Apostolorum dignissimum; quo dicemur, debere nos cum honoribus afficimur, & mundus vanitates suas offert, cum Apostolo dicere: Apage munde, soli Deo honor & gloria, equidem non nisi hominum, similis alijs.

A. 14.

Cum Paulus & Barnabas Lystris in Lycaonia, Timothei Episcopi patria, plurima edidissent miracula, quæ magnam illis apud omnes gloriam pepererant, ciues Lystrones gentiles & barbari, diuinis eos honoribus afficere voluerunt, ac velut semideos adorare: Quo viso, Apostoli mox se in conferentiam multitudinem dederunt, tam piam impietatem impedire conati, clamantes: *Veni, quid hac facitis, & nos mortales sumus, similes vobis homines.* Imitentur hoc Christiani, seque à mundo præcipiant, quando honores sibi offert, & clamat: *Quid agis munde, adorare nos gestis vt deos, qui non nisi homines sumus, fragiles, fugaces, umbraque & fumo inaniore?* An non ita Ioannes noster, qui se non nisi vocem clamantis esse ait, dum Messie dignitate eum Iudæi honorare conantur. Hæc igitur præ oculis habetote iuani typho tumentes, ac nunquam animo deponite.

Psal. 92.

Psalmodographus, cum fluxum & refluxum maris olim attentius consideraret, admirans exclamat: *Mirabiles elationes maru!* perinde ac si dixisset: *Mirandum profecto est, aquam elementum adeo graue tantillo turbine in altum librari, & centrum deserere suum: at multo mirabilius est, hominem, qui non nisi è terra compositus, quæ infinitis partibus est grauior, exiguo honoris & gloria ventulo ad nubes vsque sustolli.*

1. Reg. 9.

Saul, interea dum Deo gratus adhuc existeret, & inter omnes Israëlitas esset optimus & seruacissimus æqui, dum à Samuele ad regnum assumeretur, humillime de se sentiens respondit: *Nunquid non filius Iemini ego sum, de minima tribu Israël, & cognatio mea nouissima inter omnes familias de tribu Beniamin? quare ergo locutus es mihi sermonem istum?* Videte obsecro animi demissionem, videte vt se indignum existimet, quoque Deus eum eleuare conatur altius, quo seipsum deprimere

gestit profundius. Regium siquidem est honores oblatos respicere, & gloriam vltro aduenientem repudiare: ambitio autem & honorum sitis, qua laborant hodie plerique, omnia perturbat, pestundat, Ecclesiæq; damnum & scandalum infert.

Gen. 25.

Rebecca dum vterum ferret, magnis exagitabatur molestijs, ac tormenta grauissima perfererebat, quando nimirum gemini vtero conclusi inter se deestaret, vter eorum primus egrederetur, & in lucem prodiret; præualuit tandem Esau, & Iacobum in nascendo præuertit Allegoriam hanc proposito adaptans dico, Christianorum contentionibus & ambitione, Ecclesiæ magnopere perturbati, exagitatiq; ac sæpenumero sceleratos, aut saltem minus dignos, viris optimis & innocentissimis præferri, & meritis immerentibus postponi. Quodque modo in vsu est, tempore quoque Solomonis inualuit, qui scribit alibi: *Est malum quod vidi sub sole, vidi seruos in equis, & principes ambulantes super terram quasi seruos.* Quorum verborum moralis sensus hic est: Peccatores, scelerum, inquam, illa mancipia, ad honores sublimari, iustos autem, sui ipsorum dominos, instar prædissequorum humiles & obscuros viuere, fortunæq; iniuriam expertos inglorios mori. Sed ad propositum redeamus, & Ioannis nostri demissionem dispiciamus, qui se vocem in deserto clamantem vocat.

Eccles. 10.

fol. 203.

Ægyptij, teste Pierio Valeriano, humilitatem designare cum vellent, hominem pingebant in genua, puolutum, brachia extendentem, oculosq; cælum versus attollentem, singuli porro gestus mysterium in se continent; genuflexio in primis denotat, eum qui vere humilis audire & dici vult, seipsum deicere, superbum vero & iactabundum cornua & cristas erigere, suæque opera efferre: brachiorum extensio omne suum è cælo bonum & felicitatem expectare: oculi vero in cælum elati, testes sunt, infinitam in cælo virtutem potentiamq; contineri, ad quam brachia extendat, oculos sustollat, cuiusque auxilium & opem genibus in terram prostratis efflagitet. Hieroglyphicum hoc reuera expressum videre qui voluerit, desertum mecum adeat, & in eo Ioannem veram humilissimam

humilitatis imaginem contempletur: videbit namq; cum inter rupes in genua prouolutum brachiis extensis, oculis in cœlū sublatis, magnaue omnes voce ad lachrymas, suspiria, ieiunia, pœnitentiamq; adhortantem: *Ege, inquit, vox clamantis in deserto.*

Ioan. 1.
VI.

Vbinam porro vox hæc detonat? in deserto & inuio. Eliam igitur nouum hic videbimus, qui vrbes deserendo, hominumq; consortia deuittando in deserto Carmeli, solis animalibus sociatus, commorabatur. Videbimus ducem eorum, qui, teste Apostolo, *in solitudinibus errabant, in montibus & speluncis, & in cauernis terræ.* Videbimus virum, qualem videre desiderabat Apostolus, dum scribit: *Nemo militans Deo implicat se negotiis aculariis.* An non strenuus ille miles sit oportet, qui reges potentissimos expugnare, pellices pellacissimas, aulæque pestes exagitare debebat: ideo autiam deserit, vrbes & negotia relinquit, inq; deserto ab hominum strepitu segregatus pœnitentiam agit.

7. Reg. 17.
18. 19.
Hec. 11.
1. Tim. 2.

Nemo in-
ter impios
viuere pic
potest.

Noua scilicet hic iterum miracula ostēdunt. Primum, Zachariæ summi apud Iudæos sacerdotis filium principem iuuentutis Hierosolymitanæ, sanctissimum vitæq; purissimæ, temporibus exulceratissimis & contaminatissimis, inter tot sceleratos & improbos, Herodem nempe tyrannum, Annam & Caipham auro ad pontificiam dignitatem euectos, Sacerdotes & Leuitas officium deserentes suum, in summa sanctitate vitam in deserto ducere. Docemur hic improborum consortio, si modo velint, nihil probos deterioris reddi posse, aut callem impiorum nulla nobis ratione officere, quo minus in diuinæ iustitiæ semita alacriter pergamus: vnde bene Petrus Apostolus scribit: *Quis est qui vobis noceat, si boni amulatores fueritis?* Ad eo vt quamuis omnium vita corrupta foret, & nō esset qui bonum faceret vsq; ad vnum, quem imitari posses, cum Propheta tamen dicere queas: *Introibo in potentias Domini, Domine nomen orabor iustitia tua saluus.* Potentiæ autē Domini vocantur hic Angeli, eo q; potentiæ eius administri sunt; dicere vero Propheta voluit, si nullū in mundo reperire queam, a quo virtutē discā; cuiusq; vitā sequar, ad angelos me conuertā, in quibus sanctitatē

1. Pet. 3.

Psal. 70.

& iustitiam tuam velut in speculo intuebor.

Secundum, Hominem sanctissimum, in gratia stabilitum, qui mortifero nequaquā poterat animam delicto commaculare, tanta pœnitentia membra atterere, in deserto commorari, & corpus extremo rigore affligere. Docere vos voluit, mundani, corpus vestrū castigare, eius audaciam, tyrannidē & furorē coercere, & cupiditatibus resistere. Quoniam enim modo peccata is deuittet, qui voluptates consecratur? ipsæ namque omnium malorum fontes & origines sunt, & ab iis omnis in mundū calamitas inuehitur. Hinc, vt Bernard. refert, tria persecutionum genera Antichristi aduentum sunt præcellura, vnum tyranni, alterum hæretici, tertium voluptates inferentis; quarum vltimam omnium putat grauissimam & deterrimam esse, omniumque maximè ab Ecclesia deplorari, & cui etiā hanc Prophetæ querelam applicant: *Ecce in pace amantudo mea amarissima.* grauissima namq; quam Ecclesia sustinet persecutio à voluptatibus originem sumit: nam vt bene ait Chrylost. *Tormenta Martyres, blandimenta vero faciunt Epicureos.* Cui malo, vt Ioannes occurreret, in desertum secedit.

Deliciarū
damna.

Incutiat pudorem nobis, Auditores, viuendi illius ratio; erubescamus dū virum nobili loco natum, & ab vtero materno sanctificatum, in tanta austeritate viuentem, corpus tam rigide castigantem, pœnitentiæq; sese emacerantē cernimus: nobis plebeiis & gregariis eandem remis velisq; fugientibus corporisq; delicias omnibus in rebus consecrantibus. In Numeris lego Hebræos, cū ad torrentes Arnon in consitiis Moabitaram, speluncis & cauernis infames, in quibus armati insidiatores delitescerant, peruenissent, perterritos, ducum suorum verbis animatos vltterius perrexille; clamabant quippe: *Sicut factus est in mari rubro, sic facies in torrentibus Arnon;* quod & reuera accidit. diuino namq; permisso omnibus, quotquot in speluncis habitabant, subita ruina oppressis, Hebræi facile sine vilo negotio capti, inter perfecere. Eia agite effœminari & inertes, agite segnes & meticulosi, qui austeritatē in tantū perhorrescitis, sumite animos, ac cogitate eā vobis non secus atq; alius dulcē tandem & iucundam

Num. 21.

dam fore. Nam sicut fecit in mari rubro, sic faciet in torrentibus Arnon. Ut Ioannes Baptista, Apostoli, omnes sancti Anachoretæ, pœnitentiam dilexere, & deliciarum instar amplexi sunt; ita vobis eadem iucunda & suavis tandem videbitur. Eia igitur timorem exuite, lepotinam deponite & leoniam induite.

Deut. 30. Huc optime quadrare videtur lex illa quã in Deuteronomio de præliis ineundis Dominus tulit: *Duces per singulas turmas audiente exercitu proclamabunt: Quis est homo qui edificauit domum nouam, & non dedicauit eam? vadat, & reuertatur in domum suam, ne forte moriatur in bello, & alius dedicet eam. Quis est homo, qui plantaui v. neã, & necdum fecit eam esse communem, de qua vesi omnibus liceat? vadat, & reuertatur in domum suam, ne forte moriatur in bello, & alius homo eius fungatur officio. Quis est homo qui despondit uxorem, & non accepit eam, vadat, & reuertatur in domum suam, ne forte moriatur in bello, & alius homo accipiat eam. Quis est homo formidolosus & corde pauidus? vadat, & reuertatur in domum suam, &c.*

Quatuor hominum genera ad bellum inepta, ad pœnitentiam quoque inepta sunt, per ædificantes hos, superbos & gloriabundos denotari puto, qui amplam domum & instructam familiam quarunt: per viticolas, auaros, qui terram semper effodiunt, & in terra omnem spem collocant: per tertios, carnis voluptatibus indulgentes meticulosos, segnes & inertes. Sed ingens horum omnium stoliditas & fatuitas est. Cui enim rei vitam potius velit impendere, cui potius consecrare, quam vultui & obsequio eius qui eam elargitus est? Febribus illam, morbis, ægritudinibusque potius quam pœnitentia atteri patiemi ni? Quamobrem timorem & metum hunc abijcite, difficultates superate, austeritatem diligite, in desertum secedite, Ioannem Baptistam imitami, qui hodie solus gemens & suspirans in deserto clamat.

Deserti & solitudinis enco- mium. 1. Reg. 5. O beata solitudo, sanctorum virorum palatium, dulce spiritualium refugium & quinis deliciæ & paradus piorum! Noluit olim Dominus Arcam testamenti in templo Da- gon commorari: nec virum pium ac sapientem

in mundo, qui idolorum omnium fanum est, commemorari patitur, sed in solitudine eum & in eremo vult viuere: hic nempe cœlestes ei reuelationes, locutiones internas, secretaque diuina communicat. Vnde per Prophetam suum locutus est: *Ducam eum in solitudinem, & loquar ad cor eius.* In ea Ioannem orantem videmus, gementem, clamantemque audimus, & hac ipsa equidem iam egrediar, vt dicendi finem faciam, vosque ad sancti huius viri vitam imitadam adhorter.

Quamobrem, Auditores, legationis huius a Iudæis adornatæ recordamini, simul etiam interrogationis, qua Ioannem aggressi sunt: *Tu quis es?* vos ipsos cognoscite, nihil vestrum è quo cõpositi estis dispicite, paupertatem primam & naturalem, ac fragilitatem humanam confiderate. cogitate vos mortales, fragiles, & caducos esse, & iam inde à cunabulis ad cineres & putredinem cõdemnatos. Nolite etiam obliuisci responsi, quod Ioannes legatis dedit: eius in omnibus humilitatem sequimini: videre etiam vt à natiuitate inter natos mulierum sanctimonia eminebat, summus æterni Patris sacerdos erat, Messiam lympha tingere meruit, quem tota Iudæa stupebat, quem omnes adorare volebant: adeo se demittat, vt non nisi vocem in deserto clamantem sese nuncupet. Videte, inquam, vt mundum fugiat, vt honores declinet, vt malit in deserto pauper, quam in mundo opulentus viuere: has virtutes imitemini, vitæ eius vestigijs insillite, atque ad eius imitationem omnes terrenas voluptates & mundi ineptias fugite.

Tu autem Ioannes gloriosissime, totius vniuersi miraculum, Eremitarum primas, deserti decus & column, Religiosorum coriphææ, pœnitentiæ speculum, cum non nisi vox sis, pro nobis corã tribunali diuino clamare & intercedere ne cessas, ora pro iis qui tuo se nomini deuouerunt, tuoque se cultui manciparunt, humilitatem, vanitarum mûdanarum contemptum, omniumque rerum temporalium odium & fugam impetra, vt nos ipsos cognoscetes, humiliter tibi etiam subiiciamus, & quam profundissime submitamus, denique non nisi gloriam Altissimi, à quo summam nostram felicitatem expectamus, spire-

Peroratio & conclusio.

Ioan. 1.

spiremus: cuius nos participes efficiat, qui eandem dare potest, Pater & Filius & Spiritus Sanctus. Amen.

DOMINICA QUARTA
ADVENTVS.

Partes,

1. Quod predicanda pœnitentia.
2. De regnorum diuisione.
3. De mundi inconstantia.
4. Diuisionem regni esse præfagium excidij.
5. De Ioannis solitudine.
6. De eius ad homines egressu.
7. De voce eius ad parandam viam Deo.

Anno quintodecimo Imperij Tiberij Caesaris.
Luc. 3.

FIGVRA.

Num. 10.

IVSIT olim Dominus tubas duas argenteas cõfari quarum vna quidem populus ad epulum, altera vero ad prælium inuitaretur. Denotare voluit, se in lege Euangelica, post cæremonias Mosaicæ sepultas, duas alias tubas præparaturum, Iesum Christum scilicet, qui vniuersum orbem ad præliadum accenderet, quippe qui postea in mundum se, non vt pacem, sed arma & gladiũ afferret, venisse testatus sit: aliam vero quæ omnes ad cœleste æternæ beatitudinis epulum inuitaret, Ioannem videlicet Baptistã, tubam illam regiam, quæ hodie in deserto clangit, omnesq; ad vias Messie præparandas & digna pœnitentiæ opera facienda adhortatur. hanc in hodierno Euangelio strepentem audire videor, & aurbus meis insonantem: cuius clangorem vt & vos intelligatis, Spiritus sancti opem, gloriosissimæ Virginis Mariæ, pauperum patronæ suffragio concitatam imploremus: ideoq; omnes in genua prouoluti *Aue Maria* recitemus.

zech. 2.

Summus ille Deus cum vnum è Prophetis suis, vt præconem, ad Israelitas mitteret, qui vias suas & præcepta denuntiaret: manum illi monstravit quæ librum teneret, interius & etiam exterius exaratum, lamentationibus, & carminibus, ac tribulationibus ple-

Tom. 2. Pars Hyemalis.

num. Attentis ænigma hoc consideranti in mentem venit, volumen hoc sacre Scripturæ imaginem & symbolum esse, quæ & liber est lamenta & pœnas, id est, maledictiones & benedictiones, minas & munera, flagella & carminibus præmia contineat: & hanc omnem præconem Euangelicum euoluere, auditoribusq; explanare debere, Mysterium porro denotat, ei qui à Deo se missum existimat, in primis curæ esse debere, lamentationes, lacrymas, & pœnitentiam prædicare.

Id iam olim prædixerat Psalmista cum diceret, *Euntes ibant & flebant, mittentes semina sua*. Id est, prædicatores Ecclesiæ sementem suam, Euangelium, inquam, Dei, non nisi flendo tradebant: hoc est, nihil nisi pœnitentiam & lacrymas docebant. Cui adiungatur egregia illa Hieronymi in hunc locum scribentis sententia: *Ille doctor Ecclesiasticus est, qui lacrymas non risum mouet. & illa ad Neporianum, Docente te in Ecclesia non clamor populi sed gemitus suscitentur. Lacryma auditorum, laudes tua sint.*

Egregium huius rei in Apocal. emblemata legitur. Vidit Ioannes septem olim Angelos, niueis vestibus, & lineis stolis subtilissimis indutos, atroque cinctos, qui phialas aureas ira Dei plenas manibus gestabant, quas in terram effunderet. Rupertus, Beda, Haymo aliiq; doctrina & sanctitate illustres, mylticam hanc visionem exponentes, per Angelos hos, prædicatores & doctores Ecclesiasticos intelligunt, quos Angelorum nuntiorumque cœlestium instar, iræ diuinæ phialas in manus sumere oportet, minasq; intentando, & suppliciiis peccantibus destinatis terrendo, delinquentes in viam iustitiæ reducere, & ad lacrymas salutare pœnitentiamq; à semine vitiorum traducere. Phialas autem aureas hic adhibeant necesse est, quia nõ nisi caritate, amore, & honoris diuini zelo accensos ad docendum par est accedere.

Mare quoddam æneum in sacra Scriptura detego, quod duodecim bobus innirebatur. Maris huius abyssum fundumq; rimatus & perferutatur: reperio per boues hos, Patres omnes & Interpretes, Concionatores Ecclesiæ intellexisse, qui suis vniuersam Ecclesiæ sustinenti molem, & malorum, amaritudinumq; iu-

H dicit